

N:o 88.

Af herr **Ollas A. Ericsson** *m. fl.*, om *skrifvelse till Kongl. Maj:t*
i fråga om sättet för uppgörande af markegångstaxorna.

Det metriska mått- och vikt-systemet har med detta års ingång blifvit det enda i riket lagligen gällande.

Utan fara att misstaga sig kan man med säkerhet antaga, att det kommer att dröja ganska länge, innan det metriska systemet blifver af den stora allmänheten uppfattadt och tillämpadt. Fastän barnen i skolorna erhålla teoretisk undervisning i metersystemet, kommer dock deras kunskap om denna sak att motvägas och neutraliseras, så länge de, med hvilka barnen komma i beröring utom skolan, praktiskt lära dem något annat genom att begagna eller åtminstone grunda sina beräkningar på de gamla måtten och viktterna. Erfarenheten visar, att fastän decimalsystemet har gällt i trettio år, har dock på många ställen, till och med på salutorgen, handeln med spanmål skett efter lispund och skålpund. Af nämnda förhållande kan man sluta till, huru det kommer att gestalta sig under metersystemets tillämpning.

Visserligen har allmänheten temligen fort funnit sig i det metriska systemets redan skedda tillämpning vid post- och tullverken samt jernvägstrafiken, men vid dettas användande man och man emellan, när på egen hand reduktion måste företagas, innan personerna känna sig vissa om hvad de skäligen böra gifva eller fordra vid handels uppgörande, har man att frukta förvecklingar och misstag. I alla dessa fall bibehålles därför så länge som möjligt gamla beräkningsgrunden, eller ock sökes stöd i lätt uppfattade jemförelsepunkter mellan de gamla och nya systemen. Men nu ega decimal- och det metriska mått- och vikt-systemet

ingen enda lätt uppfattlig jämförelsepunkt. Tager man derjemte i betraktande, att då markegångstaxorna ofta utgöra grund för en mängd transaktioner, så blifva därför svårigheter och förvecklingar den ofta sannolika följd, om ej några gamla prisbestämmelser under en följd af år behållas i taxorna för beredande af att lätt kunna göra behöfliga jämförelser.

Gällande lagar och författningar föreskrifva vissa arrendeafgifter i spannmål, att lösas efter markegång. Så är t. ex. fallet med de skattefrälseräntor, som finnas i enskild ego. Af ännu mera allmänt ingripande omfattning är stadgandet, att den del af presterskapets löner, som blifvit bestämd i persedlar, skall lösas efter tioårig medelmarkegång. Äfven vid utarrendering af åtskilliga ecklesiastika hemman och lägenheter skall markegången läggas till grund för arrendeliqviden. Då det blott gäller att till kubikliter eller kilogram omsätta hela tal af större mått- och viktigheter, såsom kubikfot och skålpund, blir uträkningen jämförelsevis dräglig att utföra. Det är emedlertid icke ovanligt, att frälseräntepersedlar och persedlar för presterskapets aflöning äro åsatta icke blott i kubikfot och skålpund utan ock på kannor och kubiktum och i senare fallet ort, och äro egendomarne små eller hafva de efter persedlarnes åsättning delats i flera, så förekomma äfven persedelafgifter på linier och korn. Om det nu blir en tidsödande operation för en någorlunda räknevan person att till nya måttet reducera och derefter räkna ut lösenpriset för säd efter kubikfot, kannor och kubiktum, eller andra varor prisbestämda efter vikt, å skålpund, ort och korn, enligt markegångstaxan, som från år 1889 skall meddela priset å varor endast å hektoliter och kilogram, så komma dylika uträkningar att blifva ännu svårare och troligtvis i många fall omöjliga att noggrant uppgöra för personer, ovana vid reduktioner och må hända icke fullt förtrogna med decimalsystemet.

Visserligen är stadgadt, att markegångstaxorna under de sist förflutna åren äfvensom alla öfriga taxor och förordningar angående varor och effekter samt handlingar mellan enskilde och statens myndigheter skola upptaga mått och vikt efter både decimal- och det metriska systemet. Men hvad som ansetts vara nyttigt i denna sak under tidpunkten för det nya systemets införande kommer utan tvifvel att blifva lika behöfligt under kommande år, till dess bruket af det gamla af allmänheten blifvit aflagdt, och det nya systemet fullständigt kommer att användas.

Då man mångfaldiga gånger ansett sig hafva goda skäl till undantagslagstiftning för intressen af mycket mindre art än dem som här före-

ligga, synes det som skulle anledning finnas att i markegångstaxorna jemte deras nya innehåll införa prisbestämningar för flera persedlar äfven för kubikfot och centner, åtminstone under de närmast kommande åren, under hvilka en mängd liqvider och löner till följd af äldre aftal eller bestämmelser komma att beräknas efter markegångspriset per kubikfot eller centner.

Öfvertygade om att, om markegångstaxorna på antydda sätt uppgöras, ett medel derigenom erhålles, som bidrager till att allmänheten erhåller en närmare kännedom om metersystemet samt underlättar räkningars uppgörande vid arrendens och andra utskylders utbetalning, vilja vi vördsamt föreslå,

att Riksdagen ville i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, att markegångstaxorna måtte så uppgöras, att prisen bestämmas å spannmål och persedlar icke blott efter mått och vikt enligt metersystemet, utan ock efter decimalsystemet i likhet med sista årens markegångstaxor, och detta för en period af fem år.

Om remiss till vederbörligt utskott anhålles.

Stockholm den 26 januari 1889.

Ollas A. Ericsson.

Anders Olsson.

Nils Nilsson.
